

Länsstyrelsen
Gävleborg

Naturvårdsenheten

BESLUT

2011-05-30

1 (11)

Dnr 511-10972-05
80-239

Se sändlista

BILDANDE AV STYGGMURARNAS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Styggmurarnas naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 3 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Styggmurarnas naturreservat
NVR-id:	21- 202 69 69
Kommun:	Gävle
Karta:	Ekonomisk karta 13H3f och 13H3g
Lägesbeskrivning:	Ca 15km SSO om Gävle Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6716083 Y: 1580310
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen.
Fastigheter och markägare:	Mårtsbo 45:3, Naturvårdsverket
Areal (från VIC Natur):	Total areal 132 ha Landareal 132 ha Produktiv skogsmark 120 ha Därav naturskog* 90 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att återställa, vårda och bevara den värdefulla floran och faunan i området.

De värdefulla livsmiljöerna kalkpåverkade sumpskogar och rikkärr, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer söder om Gävle ska ha gynnsamt tillstånd*. Gamla lövträd och tidvis vattenfyllda höljor ska förekomma i för en livsmiljöerna gynnsam omfattning. Områdets hydrologi ska vara opåverkad av negativa ingrepp och så långt som möjligt restaureras.

Naturreservatet omfattar natur som ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 och följande Natura 2000-habitat förekommer: Västlig taiga (9010),

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

skogbevuxen myr (91D0), näringsrik granskog (9050), lövsumpskog (9080) och rikkärr (7230) och dessa bör förekomma i en sådan omfattning att reservatet bidrar till en gynnsam bevarandestatus i regionen.

Typiska arter, som guckusko**, spädstarr, rankstarr, näbbstarr, jättestarr, ängsstarr, gullpudra, sumpnycklar och kärrknipprot ska ha gynnsamt tillstånd*, liksom de skyddsvärda arterna aspfjädermossa (NT), ringlav (VU) och hållav (VU).

Syftet ska nås genom att:

- Skog och myr tillåts fri utveckling genom intern dynamik
- Inget skogsbruk bedrivs i området
- Exploateringar och arbetsföretag förhindras i området
- Områdets naturliga hydrologi skyddas från fysisk påverkan
- Våtmarker restaureras genom att diken läggs igen
- Rikkärren hålls öppna genom röjning

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B5 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör efter anmälan för samråd med länsstyrelsen inte hinder för normalt underhåll av befintliga stigar och telefonkablar inom reservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

** Arter upptagna i bilaga 2 i EUs Art- och Habitatdirektiv (92/43/EEC)

2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnärsämnen,
8. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
11. upplåta mark för organiserade tävlingar eller militära övningar,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Genomförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder (av engångskaraktär) såsom igenläggande av diken, enligt karta bilaga 5.

4. Genomförande av återkommande skötselåtgärder såsom a) röjning och slåtter i rikkärren efter behov; b) röjning efter behov i ungskogsyttorna enligt karta bilaga 5.
 5. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.
- C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet*

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik,
2. ta ved och elda,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och alger. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
6. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
8. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten eller därmed jämförligt,
9. rida eller cykla,
10. använda området för organiserade tävlingar eller militära övningar,

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Andra föreskrifter som gäller för området

Större delen av naturreservatet är även Natura 2000-område (SE0630258 Styggmurarna). För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 §§ miljöbalken. För Natura 2000-området finns en upprättad bevarandeplan med länsstyrelsens diarienummer 511-7907-05, 00-001-064.

Ärendets handläggning

De höga naturvärdena inom kalkområdet sydost om Gävle där Styggmurarna ingår har varit välkända under lång tid. I början av 1980-talet inventerade Länsstyrelsen Gävleborg länets våtmarker med avseende på naturvärden. I den inventeringen beskrevs Styggmurarna som ett område förvånansvärt fritt från dikningar och med mycket värdefull örtflora knuten till extremrikkärr. År 2002 inventerades området för att avgränsa ett förslag till naturreservat och området värderades av NA Stefansson AB.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

Med anledning av ovanstående stycke ålades det Svefa AB år 2005 att förhandla med markägaren om ersättning och 2006 köpte Naturvårdsverket området av Bergvik Skog AB.

Remissförfarande

Förslag till beslut och skötselplan för Styggmurarnas naturreservat skickades på remiss till berörda parter den 15 oktober 2010. Följande yttranden har inkommit.

Skanova Access har inget att erinra men informerar om en telefonkabel dragen igenom det aktuella området. Vid reparationsåtgärder önskas möjlighet att gräva upp kabeln.

Gävle kommun har tagit del av förslaget och anser att det är ett bra förslag som inte strider mot kommunens markanvändningsplaner eller andra allmänna intressen.

Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) har inget att erinra mot bildandet av ett reservat. I sitt yttrande beskriver de områdets geologiska utveckling, vilken har införlivats i områdesbeskrivningen.

Skogsvårdsstyrelsen har inget att erinra i ärendet.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Utredningen i ärendet

Beskrivning av området

Styggmurarna ligger sydost om Gävle (5km norr om Dalälven) och reservatsområdet har en intressant geologisk historia i och med sitt kalkrika oregelbundna moränlandskap. Moränlandskapet skapades på havsbotten under

sista istidens slutfas, och beroende på hur moränmaterialet avlagrades ligger den kalkrika ortocerkalkstens-berggrunden begraven på olika djup. Landhöjningen har gjort att området var en havsvik under stenåldern och numera ligger det 40 m över havsytan. Av den forna havsviken återstår ett stort sammanhängande sumpskogsområde med mindre öppna våtmarker och små rikkärr. Sumpskogen utgörs framförallt av lövrik och kalk- och vattenpåverkad skog, men här finns också fattigare kärr som domineras av tall. Omedelbart väster om området skär E4 genom denna flacka skogstrakt och delar av de skogsklädda våtmarkerna kan skönjas från vägen.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Områdets största naturvärden är knutna till den kalkpåverkade sumpskogen. Trädslagsblandningen är stor vilket är karaktäristiskt för kalksumpskogar. Gran, tall och björk dominerar men här finns också ett stort inslag av trädformig en, ask och klibbal. Träden är ofta senvuxna och ofta kring hundra år gamla utan att för den skull vara särskilt grova. Framförallt askarna och klibbalarna är mycket viktiga som substrat för hotade lavar. I området förekommer bland annat hållav (VU), ringlav (VU), ädellav (VU), storsporig kraterlav (VU) och brun lundlav (VU). Fältskiktet varierar starkt och utgörs ofta av högortsvegetation med exempelvis kärrfibbla, men det kan bitvis domineras av vass eller skavfräken. I bottenkiktet växer en mångfald av mossarter, bland annat tujamossa och dunmossa. Marken utgörs till stor del av mycket fuktiga eller vattenfyllda höljor och torrare socklar kring små trädgrupper. Detta gör att markfuktigheten och näringsförhållandena varierar kraftigt även på liten skala, vilket i sin tur är betydelsefullt för den biologiska mångfalden.

I södra delarna av området finns några mindre extremrikkärr. Dessa är öppna till halvöppna och har en mycket rik flora. Två arter som förekommer rikligt och som indikerar en hög kalkhalt är näbbstarr och kärrknipprot. Bland övriga rikkärrsarter kan nämnas ängsnycklar, brudsporre, knottblomster, skogsknipprot, gräsull, tagelsäv, klubbstarr, ängsstarr och vitpyrola.

Delar av våtmarken är kalkfattiga och sura. Dessa delar är till största delen bevuxna av tallskog med skvattram i fältskiktet. Insprängt i sumpskogen finns det några moränholmar som höjer sig något över den lägre liggande marken. Flera av dessa har ej påverkats av modernt skogsbruk i någon större omfattning och hyser 150 – 200 årig barrskog. Skalbaggarten gransumplöpare, *Platynus mannerheimi*, (NT) lever framförallt i gransumpskogar och är påträffad inom naturreservatet.

Andra sakförhållanden av betydelse för beslutet

Största delen av området ingår i det europeiska nätverket för skyddsvärd natur Natura 2000 (SE0630258).

Största delen av det föreslagna området utgörs även av VMI-objektet Styggmurarna som har högsta naturvärdesklass, d.v.s. klass 1.

Styggmurarna är upptagen i Gävleborgs Naturvårdsprogram som en del av ”Kalkområdet sydost Gävle”.

Kalkområdet sydost om Gävle är också riksintresseområde för naturvård med höga värden knutna till bland annat flora, fauna, våtmarkskomplex, rika topogena kärr och extremrikkärr.

Enligt kommunens översiktsplan ingår naturreservatet i ett område av värde för bland annat naturvård.

Området ligger inom flera av de trakter som pekas ut i ”Strategi för formellt skydd av värdefulla skogar i Gävleborgs län”. De värde-trakter som berör Styggmurarna är Grinduga-Kakängssundet (trakt både för torr-frisk gran- och barrblandskog och för tall-, gran- och barrblandskogar på fuktig mark), Hedesunda-Färnebofjärden (torr-frisk löv- och lövblandad skog) och Färnebofjärden (fuktig löv- och lövblandad skog).

Området ingår i Myrskyddsplan för Sverige. Miljömålet Myllrande våtmarker anger att objekten i myrskyddsplanen ska ha ett långsiktigt skydd och bildandet av Styggmurarnas naturreservat bidrar därför till att uppfylla miljömålet.

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålet Levande skogar och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens

bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Enligt kommunens översiktsplan ÖP 90 (kommunomfattande ÖP antagen 1990) ingår naturreservatet i Styggmurarna i ett område utpekad som särskild bevarandehänsyn för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av naturreservatet överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan. Kommunen uppger även i sitt remissvar att de ställer sig positiva till bildandet av Styggsmurarnas naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekterna som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Enligt länsstyrelsens mening är föreskrifterna anpassade till naturreservatets syfte och bevarandevärdena i området.

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsen har beaktat proportionalitetsprincipen.

Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 7.

Beslut i ärendet har fattats av länsråd Anna-Lena Österborg. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschefen Ann Gudéhn, juristen Ann-Charlotte Nyman, biologen Martina Kluge, biologen Jonas Lundin och biologen Björn Lundmark, varav den sistnämnda har varit föredragande.

Anna-Lena Österborg

Björn Lundmark

Bilagor:

1. Beslutslista
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Brytpunktskarta
5. Föreskriftskarta
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

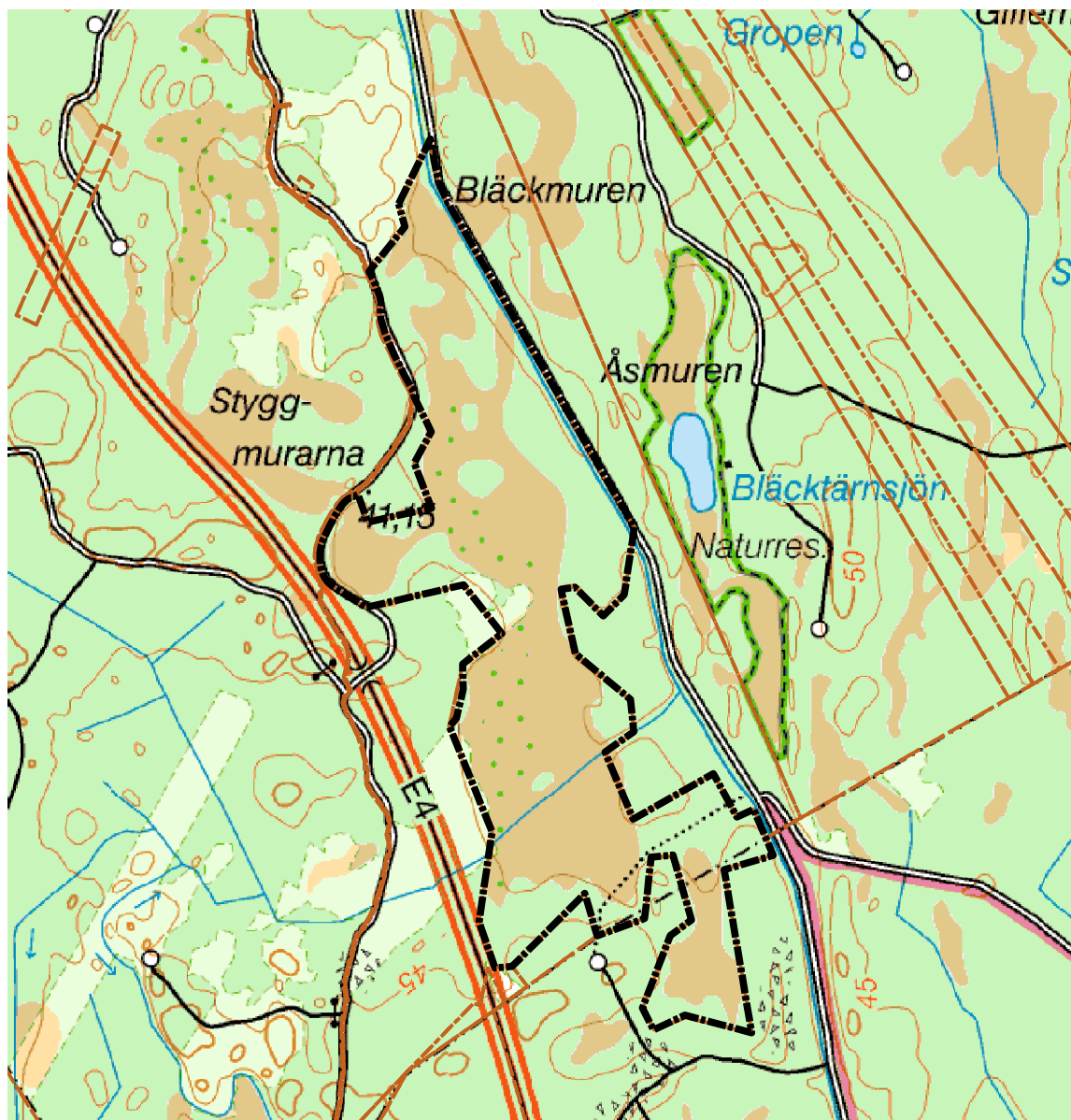

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2011-05-30

Dnr 511-10972-05 Bilaga 1
80-239

Styggmurarnas naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Terrängkartan

Centrumkoordinater X: 6716083 Y:1580310

Skala 1:21 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

© Lantmäteriet, 2010. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Beslutskarta för Styggmurarnas
naturreservat

Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

026-17 10 00

026-17 13 16

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2011-05-30

Dnr 511-10972-05 Bilaga 2
80-239

Styggmurarnas naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater X:6716083 Y:1580310

Skala 1:200 000

 Styggmurarnas naturreservat

00,51 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Kilometer

© Lantmäteriet, 2010. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

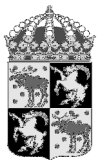
Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

026-17 10 00

026-17 13 16

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

**SKÖTSELPLAN FÖR
STYGGMURARNAS NATURRESERVAT**

2011-05-30

Dnr 511-10972-05
80-239

Bilaga 3

1 (9)

Naturvårdsenheten

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR STYGGMURARNAS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Styggmurarnas naturreservat
NVR-id	21- 202 69 69
Län	Gävleborgs län
Kommun	Gävle kommun
Arealer:	
Total areal	132 ha
Därav landareal	132 ha
Produktiv skogsmark	131 ha
Naturskog*	90 ha
*Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering	
Naturtyper enligt Natura 2000:	
Västlig taiga – tallskog (9012)	0,2 ha
Västlig taiga – barrblandskog (9015)	1,5 ha
Västlig taiga – sumptallskog (9004)	13,5 ha
Västlig taiga – sumpblandskog (9006)	7,1 ha
Obest. Västlig taiga / Icke-Naturaskog (9810)	7,1 ha
Icke-Naturaskog (9900)	34,9 ha
Näringsrik granskog (9050)	2,4 ha
Skog på fd öppen myr (9920)	12,7 ha
Lövsumpskog (9080)	38,9 ha
Skogbevuxen myr (9740)	5,2 ha
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7142)	0,2 ha
Rikkärr – öppna ohävdade (7233)	0,5 ha

Rikkärr – trädklädda och videbevuxna (7231) Obest öppet rikkärr / annan myr (7820)	0,9 ha 0,3 ha
Naturtyper landareal: (enligt Metrias naturtypskartering KNAS): Barrsumpskog Barrblandskog Granskog Tallskog Lövblandad barrskog Lövsumpskog Triviallövskog Sumpskogsimpediment Impediment Hygge	60,3 ha 18,1 ha 9,3 ha 5,8 ha 9,7 ha 10,8 ha 3,8 ha 0,3 ha 1,0 ha 13,2 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper Strukturer Växt- och djursamhällen Arter	Skog, våtmark Kalkpåverkad sumpskog, rikkärr Höljor, socklar, senvuxna träd Kalkpåverkad vegetation <u>Insekter:</u> Bronshjon <i>Callidium coriaceum</i> (NT) Gransumplöpare <i>Platynum mannerheimi</i> (NT) <u>Mossor:</u> Aspfjädermossa <i>Neckera pennata</i> (NT) Dunmossa <i>Trichocolea tomentella</i> Stor thujamossa <i>Thuidium tamarischinum</i> <u>Lavar:</u> Brun lundlav <i>Bacidia polychroa</i> (VU) Storsporig kraterlav <i>Gyalecta derivata</i> (VU) Ringlav <i>Evernia divaricata</i> (VU) Ädellav <i>Megalaria grossa</i> (VU) Hållav <i>Menegazzia terebrata</i> (VU) Lunglav <i>Lobelia pulmonaria</i> (NT) Kattfotslav <i>Arthonia leucopellaea</i> Glänsande rostfläck <i>Arthonia spadicea</i> Gammelgranslav <i>Lecanactis abietina</i> Skinslav <i>Leptogium saturninum</i> Korallblylav <i>Parmeliella triptophylla</i>

	<u>Kärlväxter:</u> Klubbstarr <i>Carex buxbaumi</i> Spädstarr <i>Carex disperma</i> Ängsstarr <i>Carex hostiana</i> (NT) Rankstarr <i>Carex elongata</i> Tagelstarr <i>Carex appropinquata</i> Näbbstarr <i>Carex lepidocarpa</i> Jättestarr <i>Carex riparia</i> Gullpudra <i>Chrysosplenium alternifolium</i> Guckusko <i>Cypripedium calceolus</i> Ängsnycklar <i>Dactylorhiza incarnata</i> Sumpnycklar <i>Dactylorhiza traunsteneri</i> Kärrknipprot <i>Epipactis palustris</i> Skogsknipprot <i>Epipactis helleborine</i> Gräsull <i>Eriophorum latifolium</i> Myska <i>Galium odoratum</i> Brudsporre <i>Gymnadenia conopsea</i> Tvåblad <i>Listera ovata</i> Knottblomster <i>Microstylis monophyllos</i> (VU) Ögonpyrola <i>Moneses uniflora</i> Storgröe <i>Poa remota</i> (NT) Jätterams <i>Polygonatum multiflorum</i> Lungört <i>Pulmonaria obscura</i> Sårläka <i>sanicula europaea</i> Skogsalm <i>Ulmus glabra</i> Underviol <i>Viola mirabilis</i>
--	--

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området är i sin helhet mycket svagt påverkat av modernt skogsbruk. Frånsett ett par färska hyggen är i princip all skog är mellan 80 och 120 år. Vissa av moränholmarna i sumpskogen hyser dock 150-200-årig skog. Avsaknaden av riktigt gamla träd i sumpskogen kan vara en indikation på att området varit öppet i ett tidigare skede och sannolikt har området utnyttjats för slåtter eller bete. Torpet Skoglund som är den närmaste bosättningen ligger 1 km sydväst om våtmarken. I västra kanten av våtmarken vid E4 finns ett område med gamla åkrar och i den sydvästligaste delen av området korsar E4 en liten inäga i kanten mot sumpskogen. Dessa ägor har sannolikt nyttjats av boende i Skoglund eller i den närbelägna byn Glamsen.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Områdets största naturvärden är knutna till den kalkpåverkade sumpskogen. Trädslagsblandningen är stor vilket är karaktäristiskt för kalksumpskogar. Gran, tall, klipbal och björk dominerar men här finns också ett stort inslag av

trädformig en och ask. Träden är ofta senvuxna och ofta kring hundra år gamla utan att för den skull vara särskilt grova. Framförallt askarna och klibbalarna är mycket viktiga som substrat för hotade lavar. I området förekommer bland annat hålllav (VU), ringlav (VU), ädellav (VU), storsporig kraterlav (VU) och brun lundlav (VU). Fältskiktet varierar starkt och utgörs ofta av högortsvegetation med exempelvis kärrfibbla, men det kan bitvis domineras av vass eller skavfräken. I bottenskiktet växer en mångfald av mossarter, bland annat tujamossa och dunmossa. Marken utgörs till stor del av mycket fuktiga eller vattenfyllda höljar och torrare socklar kring små trädgrupper. Detta gör att markfuktigheten och näringsförhållandena varierar kraftigt även på liten skala, vilket i sin tur är betydelsefullt för den biologiska mångfalden.

I södra delarna av området finns några mindre extremrikkärr. Dessa är öppna till halvöppna och har en mycket rik flora. Två arter som förekommer rikligt och som indikerar höga kalkhalter är näbbstarr och kärrknipprot. Bland övriga rikkärrsarter kan nämnas ängsnycklar, brudsporre, knottblomster, skogsknipprot, gräsull, tagelsäv, klubbstarr och vitpyrola.

Delar av våtmarken är kalkfattiga och sura. Dessa delar är till största delen bevuxna av tallskog med skvattram i fältskiktet. Insprängt i sumpskogen finns det några moränholmar som höjer sig något över den lägre liggande marken. Flera av dessa har ej påverkats av modernt skogsbruk i någon större grad och hyser 150 – 200 årig barrskog.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Några särskilda kulturmiljövärden har inte framkommit i området. Omedelbart väster om Styggmurarna har två stenåldersboplatser påträffats (Mårtsbo boplatser och Fräkenrönningen). Dessa stenåldersboplatser och timmerrännan mellan Dalälven och Gävle är dock exempel på kulturvärden i nära anslutning till området.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inga särskilda geovetenskapliga bevarandevärden är kända.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av litet intresse för friluftslivet.

1.4 Källförteckning

Inventeringsrapport Styggmurarna, 2003, Länsstyrelsen Gävleborg
Myrskyddsplan för Sverige, 2007, Naturvårdsverket
Rödlistade arter i Sverige 2005, Artdatabanken
Skyddsvärda myrar i Gävleborgs län, 1985, Länsstyrelsen Gävleborg
Våtmarksinventeringen i Gävleborg, 2001, Länsstyrelsen Gävleborg
Värdefull natur i Gävleborg, 1997, Länsstyrelsen Gävleborg

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i 5 skötselområden, baserat de åtgärder som ska vidtas. Skötselområdena är:

- 1: Sumpskog, våtmark och skog med fri utveckling
- 2: Ungskogsytor med viss skötsel
- 3: Rikkärr som hålls öppna genom röjning och slåtter
- 4: Dikesrestaurering
5. Information

Skötselplanens skötselområde 1: Sumpskog, våtmark och skog med fri utveckling, 124 ha.

Största delen av naturreservatet utgörs av detta skötselområde. Olika typer av sumpskog dominerar men här finns även lite fastmarksskog på moränholmar samt mindre områden av öppen myrkaraktär.

Målbild

Området domineras av kalkpåverkade sumpskogar med en hög andel lövträd där klipbal och ask är vanligast förekommande. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och skogen är olikåldrig. Marken utgörs till stor del av fuktiga och tidvis vattenfyllda höljor och en stor del av träden har tydliga sockelbildningar. Träden har en rik flora av epifytiska lavar och i bottenskiktet växer ett stort antal olika mossarter. Skogen på fastmarksholmarna består av äldre, olikåldrig barrblandskog som även den präglas av naturliga processer. De mindre ytorna med öppen myr har en opåverkad hydrologi.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealerna av Natura 2000-habitaten Västlig taiga, Lövsumpskog, m.fl. är oförändrade eller ökande
- Död ved i alla nedbrytningsstadier förekommer i skötselområdet
- Oförändrad eller ökad artrikedom beträffande epifytiska lavar och mossor

Skötselåtgärder

Inga åtgärder är planerade i skötselområdet.

Skötselplanens skötselområde 2: Ungskogsytor med viss skötsel, 6 ha

Fyra mindre ytor i norra halvan av naturreservatet består av skog som relativt nyligen avverkats. Här växer lövrik ungskog där björk dominerar, i vissa fall med inslag av äldre sparade träd.

Målbild

Området består av lövrik och flerskiktad blandskog

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Skogen utgörs av minst 50 % lövträd
- På sikt ska skogen få naturskogsstruktur och då ingå i skötselområde 1

Skötselåtgärder:

Målbilden kommer troligtvis att uppfyllas genom att dessa områden lämnas för fri utveckling. Vid behov kan dessa områden röjas eller gallras för att öka andelen lövträd och för att glesa ut trädskiktet. Lövträd sparas då, framförallt klipbal och ädla lövträd.

Skötselplanens skötselområde 3: Rikkärr som hålls öppna, 2 ha

I södra delen av naturreservatet finns fyra mindre rikkärr. De är till viss del påverkade av diken och begynnande igenväxning av gran och tall är märkbar, särskilt i kanterna av kärren. Det rikkärr som ligger längst i sydost är det som tydligast drabbats av igenväxning av yngre gran. På de övriga rikkärren verkar igenväxningen delvis ha stannat av.

Målbild

Rikkärren har en naturlig hydrologi som ej påverkas av diken. Vegetationen är typisk för extremrikkärr och typiska arter som näbbstarr, gräsull och kärrknipprot förekommer rikligt. Kärren har ett glest trädskikt med framförallt tall och lövträd.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av rikkärr (7230) är minst 0,5 ha
- Typiska rikkärrsarter såsom näbbstarr, gräsull och knipprot förekommer i området

Skötselåtgärder:

Igenväxningsvegetation, framförallt i form av yngre gran, röjs bort från rikkärrsyrtorna. Kärret längst i sydost bör prioriteras först. Det bortröjda materialet fraktas bort från de röjda kärrytorna. Kärren hålls sedan öppna genom återkommande röjningar och eventuell slåtter vid behov.

Skötselplanens skötselområde 4: Dikesrestaurering

Två diken avvattnar södra delen av naturreservaten åt väster mot timmerrännan.

Målbild

Området har en naturlig hydrologi utan avvattnade diken

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Dikena är igenlagda och har upphört att avvattna området
- Grundvattenytan är återställd till den naturliga nivån

Skötselåtgärder:

De två dikena läggs igen. Åtgärden utförs i flera etapper för att resultatet ska kunna utvärderas.

Skötselplanens skötselområde 5: Gränser och information

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Naturreservatets gränser är väl markerade.
- Informationstavlor med information om naturreservatet är placerade enligt skötselkarta (s 9).

Skötselåtgärder:

Naturreservatets gränser markeras i fält. Informationstavlor sätts upp och underhålls vid behov.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Av Länsstyrelsen tillförordnade naturbevakare eller andra av Länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för årlig dokumentation och rapportering till Länsstyrelsen av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker.

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 6:e år för:

- Informationsskyltar
- Gränsmarkeringar

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 12:e år för:

- Sumpskog, våtmark och skog
- Ungskogar
- Rikkärr
- Diken
- Typiska arter t.ex. näbbstarr, gräsull och knipprot

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 24:e år för:

- Utbredning av naturtyper

Variabler och mått framgår av preciseringarna av bevarandemålen för respektive skötselområde.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Priori- tering	Finansiering
Gränsmarkering	Initialt	Gränserna	1	Skötselanslag
Informationstavla	Initialt	Enligt skötselkarta	1	Skötselanslag
Röjning rikkärr	Initialt och vid behov	Skötselområde 3	2	Skötselanslag
Igenläggning diken	Inom 5 år	Skötselområde 4	2	Skötselanslag
Eventuell röjning ungskogar	Vid behov	Skötselområde 2	3	Skötselanslag
Uppföljning information och gränser	Varje år	Enligt skötselkarta	1	Skötselanslag
Uppföljning skötselområde 1	Vart 12:e år	Skötselområde 1	2	Skötselanslag
Uppföljning ungskogar	Vart 12:e år	Skötselområde 2	2	Skötselanslag
Uppföljning rikkärr	Vart 12:e år	Skötselområde 3	2	Skötselanslag
Uppföljning typiska arter	Vart 12:e år	Skötselområde 3	2	Skötselanslag
Uppföljning diken	Vart 12:e år	Skötselområde 4	2	Skötselanslag
Uppföljning arealer naturtyper	Vart 24:e år	Hela naturreservatet	3	Skötselanslag

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare men det kan vara lämpligt att revidera den om ca 15 år.

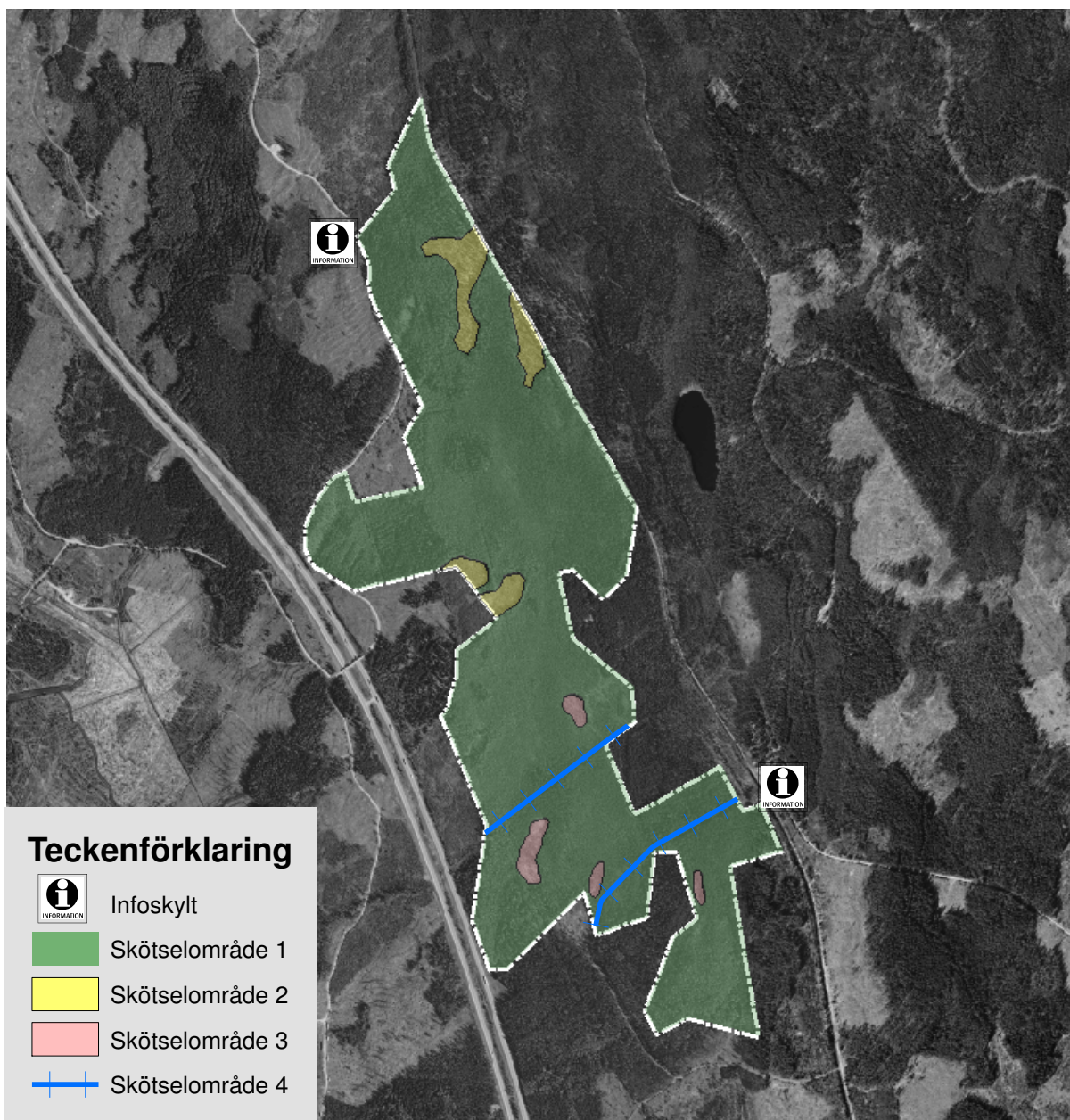
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2011-05-30

Dnr 511-10972-05
80-239

9 (9)

Styggmurarnas naturreservat Skötselområden och anläggningar

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

© Lantmäteriet, 2010. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Karta tillhörande skötselplan för
Styggmurarnas naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6716083 Y: 1580310

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

GÄVLEBORG

X=6717000 +
Y=1579000

Teknisk beskrivning:
Koordinatförteckning

Brytpunkt NR	X	Y
101	6716265.91	1580583.85
102	6716054.64	1580552.14
103	6715988.76	1580486.66
104	6716078.63	1580398.19
105	6716071.71	1580355.02
106	6715871.00	1580400.00
107	6715728.00	1580572.00
108	6715627.00	1580582.00
109	6715563.00	1580492.00
110	6715354.00	1580580.00
111	6715496.00	1580830.00
112	6715361.00	1580904.00
113	6715385.00	1580956.00
114	6715241.00	1581017.00
115	6715196.00	1580864.00
116	6714687.00	1580950.00
117	6714742.00	1580742.00
118	6714696.00	1580644.00
119	6714764.00	1580609.00
120	6714991.00	1580696.00
121	6715040.00	1580762.00
122	6715242.00	1580704.00
123	6715236.00	1580636.00
124	6715044.00	1580616.00
125	6714889.00	1580149.00
126	6715033.00	1580099.00
127	6715315.00	1580140.00
128	6715642.88	1580006.65
129	6715838.72	1580047.86
130	6715934.00	1580170.00
131	6716086.00	1580051.00
132	6716015.44	1579747.13
133	6716368.44	1579721.33
134	6716281.45	1579751.97
135	6716324.98	1579951.04
136	6716466.93	1579896.94
137	6716564.00	1579950.00
138	6716671.43	1579897.79
139	6717064.58	1579755.88
140	6717205.00	1579868.00
141	6717276.00	1579848.00
142	6717478.32	1579947.67

Gränspunkter			
653	6715357.94	1581102.92	Råsten
654	6714990.35	1580467.66	Råsten
655	6715122.36	1580429.02	Råsten
656	6714894.06	1580202.52	Råsten
657	6715624.99	1579991.89	Röse
658	6716455.59	1580624.41	Råsten

Stämpunkter			
8	6715212.967	1581129.711	Dubb i sten
38	6716390.10	1579753.12	Spik i stubbe

Framställt genom: Nymätning
Koordinatkvallitet: Inre 25 mm, Yttre 25 mm
Koordinatsystem: RT 90 2.5 GON V 0:-15
Registerkarta: 13736

Brytpunkterna i naturreservatet
är markerade med träpalar

0 50 200 400
Meter Skala 1:10000

Karta

2005

Ärende

Naturreservatet Styggmurarna
Gävle kommun

Ragnar Oscarsson
Ingenjör

Aktbilaga KA

Ärendenr: X03 914

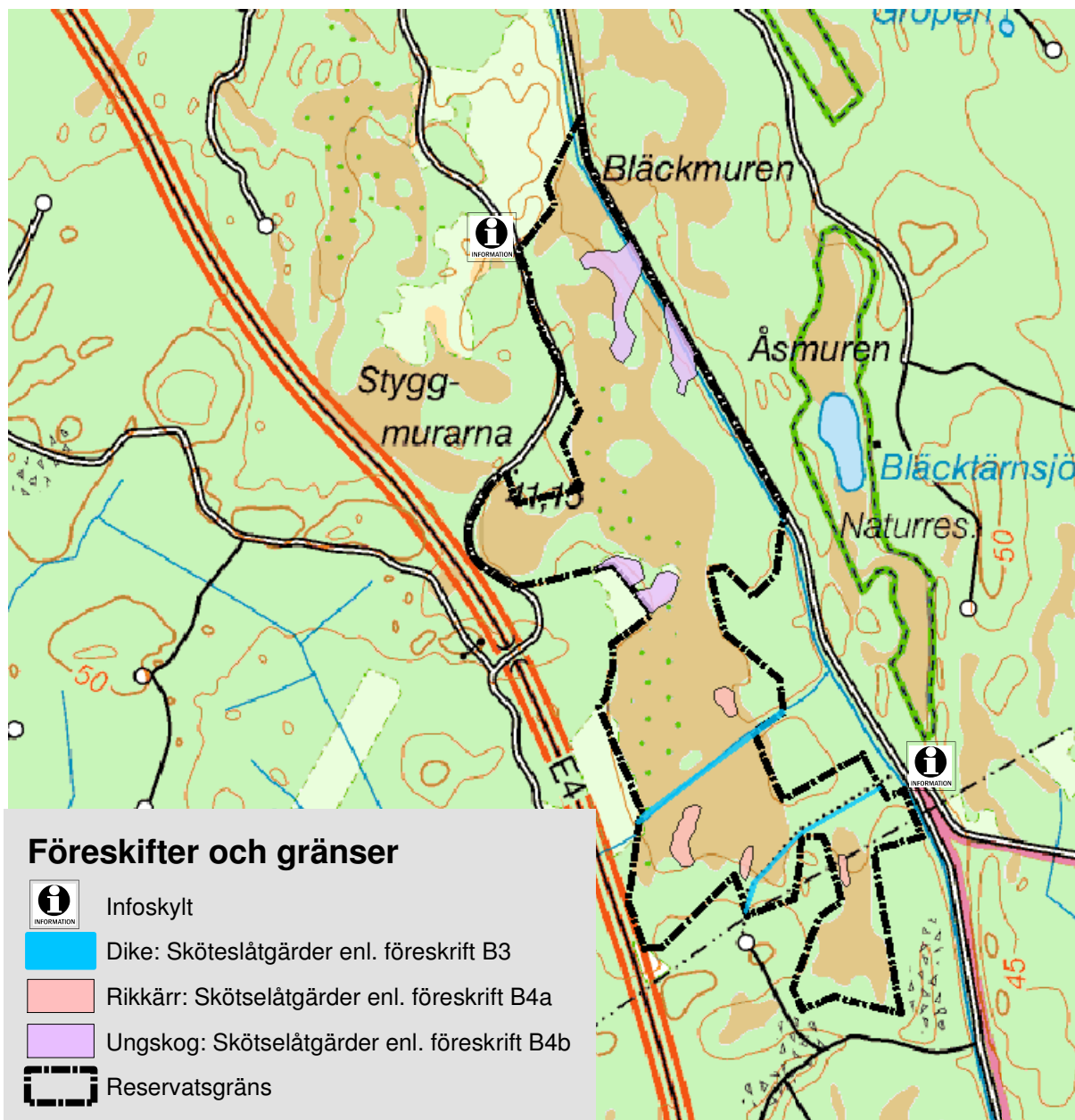
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2011-05-30

Dnr 511-10972-05
80-239

Bilaga 5

Styggmurarnas naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Terrängkartan

Skala 1:21 000

Beslutskarta för Styggmurarnas naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6716083 Y: 1580310

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

© Lantmäteriet, 2010. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

026-17 10 00

026-17 13 16

gavleborg@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-17 1000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).